

Comentari de la guerra

L'intervenció americana

El Parlament nord-americà ha votat un crèdit de cent mil milions de dollars per a despeses de guerra i ha donat les ordres necessàries per a la mobilització de la flota. Aitals són els dos primers actes pràctics i immediats de la declaració de l'estat de guerra entre Alemanya i els Estats Units.

Donat el temperament pràctic de la gent nord-americana és de suposar que de un dia a l'altre ens informarem de grans decisions preses i, sobretot, d'actes realitzats en vista d'obtenir conseqüències decisives i de molta eficàcia. Sembla que l'almirallat ianki ja està duent a la pràctica un projecte vastíssim de cooperació amb les flotes aliades.

Les principals mesures que s'han adoptat de primer enduvi poden classificar-se en l'ordre següent:

a) Constitució progressiva d'un exèrcit nacional, procedint per lleves successives de mig mil·lió d'homes.

b) Organització immediata del repartiment dels queviures per a la població civil, en previsió d'ulteriors necessitats.

c) Organització de la caça dels submarins. Mesura primordial i d'aplicació immediata.

d) Obertura de considerables crèdits per mitjà d'impostos. Les quantitats que deuen atenyir eixos crèdits seran determinades no més després que s'hagin fixat les necessitats de l'exèrcit i de la flota.

e) Cooperació econòmica, obrint crèdits als aliats.

f) Emisió d'empréstits interiors de taxa reduïda. (Sobre eixes probables emissions, creu el govern americà que és possible, d'ajut faisó, trobar ràpidament al menys deu mil·lions de dollars).

Tals són, a «grosso modo», les línies generals de l'eficàcia de l'intervenció nord-americana. L'ajuda pràctica i material que els Estats Units porten als aliats és, per lo tant, considerable. Els aliats prou la tenen en compte. Mes els pobles que encara s'escuden en la neutralitat no han de perdre de vista que la intervenció americana és, ademés, la sanció més gran que a la justícia de la causa dels aliats s'hagi pogut donar.

X.

Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana

La setmana passada foren donades dues conferències, endressades als fins que persegueix l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.

La una fou donada a València el dia 31 de març, pel tècnic de la Protectora En Pau Romeva, en el local de la Joventut Valencianista, davant d'un nombre concurs, entre el que s'hi comptava l'il·lustre cronista de la ciutat En Lluís Cebrián Mezquita, que presidí l'acte.

Del diari «La Voz de Valencia», és el següent extracte que reproduïm:

«Després de feta la presentació amb eloqüens frases pel senyor Vilallonga, el conferenciant començà fent una efusiva salutació als valencianistes en nom propi i en representació de nombroses entitats nacionalistes de Barcelona, i a continuació parlà del problema de l'ensenyament català i valencià, dient que és el mateix que es dona en tots els Estats on la llengua oficial és diferent de la de les diverses nacionalitats que la integren; i que en imposar una llengua s'ataca al llegítim dret de l'infant, del pare i del suprem esperit nacional.

Destruí després, molt atinadament, els sofisticats arguments de la «oficialitat» i de la «utilitat», no sense fer un gran estudi de com els nois van adquirint els coneixements des de que naixen fins que arriba la època que han d'anar a l'escola, per a demostrar lo contraproduent que és l'ensenyament en un idioma que no és el propi.

Fou després una relació detalladíssima de l'actuació que realitza en aquest punt l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, que des de 1898 en que fou fundada, treballa sense defallir per procurar als infants catalans el coneixement de la seva llengua natural.

Una xarorosa ovació premià la meritíssima labor del senyor Romeva, qui fou molt felicitat.

L'altra conferència tingué lloc a l'Ateneu Castellarenc, de Castellar del Vallès, el dia primer del corrent, davant de una nombrosa i selecta concurrencia. Ana a càrrec del vis-president de la Secció Editorial Pedagògica de la «Protectora». En Francesc Rosell.

Desenrotllà el tema «El valor de l'ensenyament primari en els moviments nacionalistes». Després d'evidenciar la influència que en els moviments reivindicadors té l'ensenyança primària, feu notar lo contradictori que és per a un poble que té una aspiració nacionalista el que la seva escola primària estigui sota la dependència de l'Estat, que s'oposa a aquella aspiració. Mostrà quan necessària és la formació normal de l'esperit de les generacions futures per a que elles puguin portar a terme triomfalment la idea de la patria. Explicà detalladament l'obra de l'Associació Protectora, remarcant la necessitat de que tots els fills de Catalunya l'ajudin per a portar a terme aquesta gran obra, que és la implantació de l'escola catalana.

El senyor Rosell escoltà llargs i merescuts aplaudiments.

Apel·lació íntim en obsequi del J. Pin i Soler

Trobat-se en nostra ciutat l'eximí autor de tants i tants llibres admirables, alguns dels seus nombrosos amics han decidit obsequiar-lo amb un sopar íntim que se celebrarà avui, dilluns, a dos quarts de nou, en l'Hotel de Londres.

Aquest obsequi és una migrada correspondència a les atencions que amb Reus ha tingut el senyor Pin donat la notable conferència que tinguérem el goig d'escoltar-li, abans d'ahir, en el saló d'actes del Centre de Lectura i de la qual ens ocuparem en una de les properes edicions.

Els admiradors del senyor Pin que desitgin concórrer a l'esmentat acte, poden inscriure's en la consergeria del Centre de Lectura fins al migdia d'avui.

Més de l'explosió

Durant el matí d'ahir es continuaren els treballs de desenrunament per a anar extraient els restes de les víctimes que sucumbiren en l'horrible catàstrofe d'ans d'ahir.

A primeres hores del matí, sots la direcció de l'arquitecte municipal s'enderrocà la part de l'edifici que encara quedava en peu, a l'objecte de procedir al desenrunament sense córrer perill els ocupats en aquests treballs.

El personal de la Creu Roja amb el material sanitari de que disposa se cuidà de traslladar a l'Hospital civil els restes humans, en quin lloc s'ajuntaren aquells fins a completar l'esquelet de les sis víctimes anotades en l'edició de ahir.

A tres quarts de sis de la tarda s'efectuà l'enterrament dels sis desgraciats que sucumbiren en l'horrible catàstrofe.

Constituí una imponent manifestació de dol a la que s'hi associà la ciutat tota.

Hi assistí l'Ajuntament en Corporació, presidit pel governador civil de la província, l'alcalde, el coronel comandant militar de la plaça, el jutge d'instrucció i el prior arxiprest; següent una enorme gentada en la que hi estaven representades totes les classes socials de Reus.

Se despedí el dol al portal del Roser. Descansin en pau les desgraciades víctimes de l'horrible catàstrofe i rebin les seves famílies l'expressió més sincera de nostre condol.

Crònica obrera

A LES MINES DE LEON

La Junta Patronal de minaires leonesos ha acordat per a avui l'atur d'aquelles mines per falta de vagons.

Amb tal motiu aniran a l'atur forçós 10.000 obrers, els quals es mostren conformes amb la decisió dels seus patrons.

El representant que ha notificat al Govern aquesta decisió ha fet present que estaven esperant sortida més de 10.000 tonelles de carbó i a les quals se n'han d'afegir de tres a cinc mil que n'arriben diàriament.

COOPERATIVA EN UN PENAL

Els reclusos del penal de Sant Miquel de los Reyes, que es dediquen a la confecció d'espardenyes, constituïren una cooperativa que tindrà per objecte unificar les condicions de producció i venda.

La Cooperativa es constituí en accions de 25 pessetes, aportades pels reclusos i per algunes persones que han volgut auxiliar a aquests.

Els espardenyers ja tenen un nou competidor amb qui lluitar.

EN PÉREZ SOLÍS

En Pérez Solís, el culte ex capità de artilleria, ha renunciat el càrrec de regidor que actualment desempenyava en l'Ajuntament de Valladolid.

Segons la premsa, la renúncia obeeix a la inculpció que'l Comitè del partit socialista li ha dirigit, d'haver-se, segons aquest, anticipat a la vaga, provocant la protesta d'aquella capital i abortant així el moviment general.

El senyor Solís s'ha separat del partit socialista, per a dedicar-se a sa professió d'advocat.

VARIES

Ha quedat disolta la societat d'obriers miners del Molà.

—Amb motiu de l'anormalitat de les circumstàncies que atavessem, s'ha suspès una excursió de propaganda sindicalista que'l Comitè de la Confederació General del Treball es proposava realitzar aquest istiu per les províncies del Nord d'Espanya.

Informació

Seguint la tradicional costum, la majoria de nostres veïns avui aniran al camp a menjar-se la típica mona.

Amb tal motiu la ciutat quedarà poc menys que deserta, i convé que les autoritats estremen la vigilància, per a evitar que algún aprofitat faci de les seves.

Aquesta nit en el Teatre Fortuny, la companyia Comendador - Montenegro, després de representar el sainet en un acte «El sexo débil», ens donarà a conèixer la comèdia en tres actes de Paso i Abati, que tant d'èxit obtingué en el Teatre de la Comèdia de Madrid, que porta per títol «El Inferno».

Per a demà està anunciada altre estrena: la comèdia dramàtica en tres actes den Pere Muñoz Seca «El príncipe Juanon».

El governador civil ha rebut un telegrama del ministre d'Estat participant que'l govern francès ha disposat que en favor dels vins ordinaris espanyols quedi derogat, com favor especial el decret de 24 de març prohibint l'importació dels estrangers a França.

S'ha publicat el nombre del mes de març del «Boletín de la Asociación de Médicos de Reus», el qual, a més d'un interessant sumari, publica l'estat demogràfic d'aquesta ciutat durant el mes de febrer últim, quin resum és el següent:

Matrimonis, 14.—Naixements: homes, 14; dones, 18; total, 32.—Defuncions: homes: 22; dones, 26; total, 48.—Diferència en menys, 16.

Amb un canvi complet de pel·lícules avui se celebraran al «Kursaal» les acostumades sessions de cine i varietats.

De Flix comuniquen que el dia 7 al matí se produí un gran incendi en la fàbrica que per a extreure oli d'orujo per mitjà del sulfur de carboni posseïx donya Vicenta Nebot, viuda de Lloreà, i que explota la senyora viuda de Ferrús, veïna d'Ascó.

La causa del sinistre fou la ruptura d'un dels tubos de la màquina. La combustibilitat del sulfur ha fet que la fàbrica fos ràpidament cremada. Les pèrdues materials són de gran consideració.

Afortunadament no hi ha que lamentar cap desgracia personal. La fàbrica està assegurada.

El jefe de policia de Tortosa ha detingut i posat a disposició de les autoritats a un subjecte de Barcelona anomenat Josep Cano, a qui s'ocupà una màquina de fabricar moneda falsa.

Banc de Reus de Descomptes i Préstams

Ens encarreguem de revisar les amortitzacions per medi dels cupons que se'ns presentin al cobro, donant avís als interessats en el cas de sortir-los algún títol amortitzat, sense assumir cap responsabilitat per aital servei.

En les sessions de cine que avui tarda i nit se celebraran a la Sala Reus s'hi projectarà per primera vegada la celebrada pel·lícula detectivesca «El viatger misteriós».

A la funció de comiat de la companyia Viñas que se celebrà anit en el teatre del Centre de Lectura, hi aoudf nombrosa concurrencia que tributà una carinyosa despedida als simpàtics artistes que formen aquella companyia.

Ha sigut nomenada mestressa de l'escola d'Albiñana, donya Isabel Rosell.

S'ha publicat la distribució del cupu d'instrucció d'acord amb la previngut en l'article 242 de la vigent llei de reclutament.

En la distribució dels reclutes corresponen a la quarta regió (Catalunya): 841 al regiment de Sant Quintín, 855 al d'Asia, 346 al de Vergara, 134 al de Alcántara, 734 al d'Almansa, 863 al de Luchana, 877 al de Navarra, 740 al de Albuerca, 200 al primer regiment d'Arde hhhhhh anyal figuled orq mh ar m tilleria de muntanya, 300 a la Comandancia d'artilleria de muntanya, al quart regiment de sapadors i tropa de sanitari; i 100 a la Comandancia d'intendencia; total, 6.608.

MAQUINES D'ESCRIBURE
«SUN» PER 225 PESSETES
Esteve Massagué, Sant Lloreg, 8, 3.^a

ESPECTACLES

Teatre Fortuny
Companyia Còmic-Dramàtica
COMENDADOR - MONTENEGRO

Gran funció per a avui.—3.ª d'abonament.—El sainet en un acte «El sexo débil» i la comèdia en tres actes, «El Inferno» (estrena).

A dos quarts de deu.
Demà, dimarts.—4.ª d'abonament.—L'entremés en un acte «Los vecinos» i la comèdia dramàtica en tres actes «El príncipe Juanon» (estrena).

ENTRADA AL PARADÍS UN RAL
Els impostos a càrrec del públic.

Kursaal
Grans sessions de cine per a avui.
Tarda i nit.
Preus i hores de costum.

Sala Reus
Grans sessions de Cine per a avui.
Tarda i nit.
Preus i hores de costum.

EL CAS MÉS SENZILL DE TOS;

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitories constitueixen un perill serio i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÓNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antissèptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir prompts i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmòns i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia y dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA.

LITINOIDES SERRA

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoïdes Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és lleugítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capsos de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes.

UN PAQUET SOLT: 10 CÉNTIMS.

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA

Arraval de Santa Agna, número 80

REUS

Nova làmpara estrangera
Làmpara Nitrogen

Dispot 1/2 Watt

Gran potencia lluminica : Consum veritat : Duracio sens rival
DEMANEU-LA A TOTS ELS BONS ESTABLIMENTS D'ELECTRICITAT I A VOSTRES ELECTRICISTES

Concessionari i dipositari per a Espanya i Portugal:
Plutarco Texido, - Carme, 35 - Barcelona

Per a demandes, dirigir-se a la tenda de material electric, **CARME, n.º 35 (prop de les Rambles) - BARCELONA**

Representant en aquesta provincia: **JOSEP BALDRICH, Carrer Sant Elies, 2, 2.ª, 1.ª REUS**

DROGUERIA
de H. MARINÉ
Plassa de Prim REUS

DECORACIÓ - MOBLES
J. MONTAGUT
Carrer de la Pradó, 4 REUS

Sabó CARAGOL
El millor per a rentar roba
50 CÉNTIMS PASTILLA
DIPÓSIT: Antiga Casa Coder, Plassa de la Constitució, 16

VENDA:
MAGÍ MARTÍ, Llovera, 41
MANUEL VIDAL, plaça de la Saig, 32
ANTON PORQUERAS, Font, 1
DANIEL BARRULL, Estrella, 2
SEBASTIÀ PAMIES, Sol, 13
ANGEL OFICIAL, plaça del Rei
PERE MARTÍ, Rasetta de Sales, 12
JO. QUIM LLORENS, Plaça Castell
TOMAS HORTONEDA, Portat de Jesús

DISPONIBLE

Fàbrica de Capsos de Cartó
ENRIC VIDAL
Carrer del Galló, 4 REUS

L'Hidráulica Reusense
de EMILI AULÉS
Extens assortit en mosaics hidràulics
PREUS ECONÓMICS
Cami de Riudoms REUS

Claudi Borrás
DENTISTA
Plaça Constitució, 13 REUS

NON PLUS ULTRA
Trajos a preus inverosímils
La casa millor assortida en trajos per a nous
Portal de Jesús, 1.-REUS

Casa PUJOL
TRAJOS DE LLANA
DES DE 25 PESSETES
Monterols, 37 REUS

«Bar Americano»
Arraval de Robuster, núm. 26

ES EL BAR PREDILECTE DEL PÚBLIC

CAFÉ PAMPA
EL MÉS AGRADABLE I DIGESTIU

LICORS DE TOTES CLASSES

ESMERAT SERVEI

MAGÍ SOLER
REUS

La Violeta
Fàbrica de gorres de Joan Rius
Galanes, 13 REUS

DISPONIBLE

TINTORERIA de MANUEL CIBIACH
Se renta i tenyix tota classe de roba. - S'utilitza el planxat electric.
Galanes, 7 REUS

Venda d'Espardenyes DE TOTES CLASSES
Manuel Parisi
Carrer de Jesús, REUS

DISPONIBLE

Dr. Pere Barrufet
CONSULTA DE 3 a 5
SANT JOAN, 10, 1.ª REUS

Sabateria de Pere Roig
BARATURA i SOLIDESA
ARRAVAL STA. AGNA, 28 REUS

Esteve Massagué
COMISSIÓ-REPRESENTACIONS
SANT LLORENS, 8, 3.ª REUS

DISPONIBLE

JOAN PUJOL
RECADER
EL MÉS ANTIC DE REUS A BARCELONA
ARRAVAL ALT DE JESÚS REUS

DISPONIBLE